

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

09 – 2009 Voće i povrće

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

25. februar 2009. Vol. 4, Broj 9

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Voće i povrće

2-3

Pregled cijena voća i povrća

4-11

Žitarice i proizvodi od žitarica u ishrani

12-13

VOĆE

Trend rasta imala je cijena banana na svim zelenim pijacama osim hercegnovske. Dominantna cijena je bila 1,2€ u Baru, 1€ u Beranama, Nikšiću i Podgorici, 0,8€ u Bijelom Polju a 0,7€ u Herceg Novom. Posjećenost pijaca je i dalje slaba, naročito cetinjske. Najviše se kupuju jabuke i pomorandže.

I ove sedmice je slaba potražnja na Velikoj pijaci (Tuški put) u Podgorici. Ponuda je uobičajena. Blagi trend rasta cijene banane je nastavljen, a izuzetno dobar kvalitet plodova kruške abata fetel su uticali na rast dominantne cijene na 2€/kg. Cijena jagoda je imala trend pada na 5€. Najveća potražnja je za pomorandžama i limunom, a može se reći i za jabukama.

POVRĆE

Za razliku od voća, ponuda i potražnja povrtarskih proizvoda na zelenim pijacama je znatno bolja. U Baru, u odnosu na predhodnu sedmicu niže su cijene blitve - 2€ kao i brokole i paprike babure - 2,5€.

Na beranskoj pijaci zabilježene su niže cijene praziluka i kelja na 1€ i krastavca 1,5€. Na pijaci u Bijelom Polju su cijene uglavnom na prošlonedeljnom nivou izuzev kod spanaća gdje je zabilježen umjeren rast 2€, a blagi pad kod blitve 1,5€, patlidžana 2€ i crnog luka. Na cetinjskoj pijaci se najviše kupovao raštan po cijeni od 1,5€/kg. Trend pada imale su cijene cvekle 1€ i domaćeg krompira 0,7€. U Herceg Novom trend pada na 2€/kg je imala

cijena paradajza. Na nikšičkoj pijaci u odnosu na prethodnu sedmicu poskupili su blitva i brokola na 2,5€ i paradajz na 2€, dok je cvekla pojeftinila na 1€/kg. Na podgoričkoj zelenoj pijaci su zabilježene najveće oscilacije u cijenama.

Trend rasta imale su cijene kelja 1€, kupusa 0,5€, karfiola i spanaća 2,5€, patlidžana 3€ i raštana 2€ kojeg je bilo jako malo u ponudi. Pad cijene je bio samo kod tikvica na 2€/kg.

Potražnja povrća na Velikoj pijaci (Tuški put) je i dalje slaba. U ponudi dominira povrće iz uvoza, najviše iz Turske i Italije dok su količine domaćeg sezonskog ipak male. Najveći broj proizvoda ima blago niže cijene u odnosu na prošlu sedmicu, a trend rasta zabilježen je kod cijena raštana 0,7€, salate 1€/kg i italijanskog paradajza čiji su plodovi bili odličnog kvaliteta i koštali su 1,5€/kg.

Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda - voće – zelene pijace i podgorička velika pijaca

(u periodu od 19. do 25. februara 2009)

	Voce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zel. Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
1	Ananas kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.80-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (1.97-2.00)
2	Badem kg	10.00 (10.00- 10.00)	~	~	~	11.00 (11.00- 11.00)	10.00 (10.00- 10.00)	8.00 (8.00-8.00)	6.20 (6.20-6.20)	9.04 (9.04-9.04)
3	Banana kg	1.20 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	~	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	0.95 (0.95-0.95)	0.95 (0.91-1.02)
4	Dunja kg	~	~	~	~	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.83 (1.83-1.83)
5	Fortunela kg	1.20 (1.20-1.20)	~	~	~	3.00 (3.00-3.00)	~	~	~	2.10 (2.10-2.10)
6	Gejprut kg	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	1.50 (1.50-2.00)	1.30 (1.20-1.30)	0.95 (0.95-0.95)	1.29 (1.28-1.38)
7	Grožđe bijelo kg	3.00 (3.00-3.00)	~	~	~	~	3.50 (3.50-4.00)	~	2.20 (2.20-1.80)	2.90 (2.90-2.93)
8	Grožđe crno kg	3.50 (3.00-3.50)	~	~	~	~	4.00 (4.00-4.00)	~	2.80 (2.80-2.80)	3.43 (3.27-3.43)
9	Grožđe roze kg	~	~	~	~	~	~	~	2.80 (2.80-2.80)	2.80 (2.80-2.80)
10	Suvo grožđe kg	3.50 (3.00-3.50)	4.00 (3.00-4.00)	33.00 (3.00-3.50)	~	4.00 (3.50-4.00)	3.00 (3.00-3.50)	3.00 (3.00-3.50)	2.00 (2.00-2.00)	7.50 (2.93-3.43)
11	Jabuka Ajdared kg	0.90 (0.90-0.90)	0.70 (0.70-0.70)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-0.90)	1.00 (0.50-1.20)	0.80 (0.70-1.00)	0.60 (0.50-0.80)	0.35 (0.35-0.45)	0.74 (0.66-0.87)
12	Jabuka Delišes crveni kg	1.30 (1.30-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	~	~	1.60 (1.60-1.60)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.30)	0.73 (0.73-0.73)	1.19 (1.19-1.24)
13	Jabuka Delišes zlatni kg	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.20 (1.20-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	0.80 (0.80-1.30)	0.70 (0.70-0.70)	1.10 (1.07-1.21)
14	Jabuka Gloster kg	~	~	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)
15	Jabuka Greni Smit kg	1.30 (1.30-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.30)	0.90 (0.90-0.90)	1.20 (1.20-1.25)
16	Jabuka Jonagold kg	~	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)
17	Jabuka Jonatan kg	1.20 (1.20-1.20)	~	0.70 (0.70-0.80)	~	~	~	~	~	0.95 (0.95-1.00)
18	Jabuka kg	~	0.70 (0.50-0.70)	1.00 (1.00-1.00)	~	2.00 (2.00-2.00)	~	1.00 (0.60-1.00)	0.80 (0.80-0.80)	1.10 (0.98-1.10)
19	Jagoda kg	~	~	~	~	~	~	~	5.00 (5.00-6.00)	5.00 (5.00-6.00)
20	Kivi kg	0.90 (0.90-0.90)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.70-0.80)	~	1.00 (0.70-1.00)	1.20 (1.00-1.50)	1.00 (0.80-1.00)	0.95 (0.75-1.00)	0.98 (0.84-1.03)
21	Klementina kg	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	1.75 (1.75-1.75)
22	Kruška Viljamov. kg	~	~	~	~	~	~	2.50 (2.00-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (1.75-2.00)
23	Kruška kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.50)	1.43 (1.28-1.45)	2.06 (2.04-2.14)
24	Limun kg	1.20 (1.20-1.20)	1.20 (1.20-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.30 (1.20-1.30)	1.50 (1.30-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	0.68 (0.68-0.75)	1.17 (1.13-1.31)

	Voce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zel. Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
25	Lješnik očišćen kg	10.00 (10.00-10.00)	~	~	~	11.00 (11.00-11.00)	10.00 (10.00-10.00)	8.00 (8.00-9.00)	6.10 (6.10-6.10)	9.02 (9.02-9.22)
26	Lješnik u ljusci kg	~	~	~	~	~	4.00 (4.00-5.00)	~	~	4.00 (4.00-5.00)
27	Mandarina Mandora kg	~	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.10 (1.10-1.10)	1.05 (1.05-1.05)
28	Mandarina kg	1.20 (1.00-1.20)	~	1.20 (1.00-1.20)	~	~	1.75 (1.60-1.75)	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	1.39 (1.28-1.39)
29	Maslina Crna kg	5.00 (5.00-5.00)	~	~	6.00 (5.00-6.00)	~	~	4.50 (4.50-5.00)	~	5.17 (4.83-5.33)
30	Maslina Zelena kg	5.00 (5.00-5.00)	~	~	6.00 (5.00-6.00)	~	~	4.50 (4.50-5.00)	~	5.17 (4.83-5.33)
31	Nar kg	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.00 (2.00-2.00)
32	Orah očišćen kg	8.00 (8.00-8.00)	6.00 (6.00-6.00)	6.00 (5.00-6.00)	~	7.00 (7.00-8.00)	7.00 (6.00-8.00)	6.00 (5.50-6.00)	4.30 (4.30-5.00)	6.33 (5.97-6.71)
33	Orah u ljusci kg	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	~	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	~	~	2.50 (2.50-2.50)
34	Pomorandža kg	1.20 (1.20-1.20)	1.00 (1.00-1.20)	1.20 (1.20-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	1.35 (1.25-1.55)	1.20 (1.00-1.30)	0.90 (0.80-1.00)	0.83 (0.81-0.85)	1.09 (1.03-1.18)
35	Šljiva kg	~	~	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)
36	Suva Šljiva kg	3.50 (3.00-3.50)	2.50 (2.00-2.50)	3.00 (3.00-3.50)	~	3.00 (3.00-4.00)	2.50 (2.50-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	1.60 (1.60-2.20)	2.66 (2.51-3.03)
37	Suva Smokva kg	3.50 (3.50-3.50)	2.00 (2.00-3.00)	3.50 (3.00-3.50)	~	5.00 (5.00-6.00)	4.50 (4.50-5.00)	3.50 (3.00-4.00)	2.20 (2.20-2.20)	3.46 (3.31-3.89)

**Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda - povrće - zelene pijace i podgorička velika pijaca**

(u periodu od 19. do 25. februara 2009)

	Povrce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Herceg Novi Zel. Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Podgorica Velika pijaca	Crna Gora
1	Blitva kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.50 (1.50-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.00-2.50)	2.50 (2.50-3.00)	1.50 (1.50-2.00)	0.80 (0.80-1.00)	1.85 (1.79-2.13)
2	Brokola kg	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.50)	~	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.50-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	1.60 (1.40-1.70)	2.43 (2.32-2.62)
3	Celer Korijenaš kg	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	1.50 (1.50-2.00)	~	3.00 (1.70-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.00 (1.00-1.00)	2.21 (2.03-2.36)
4	Celer Lišćar veza	0.40 (0.40-0.40)	~	0.30 (0.30-0.30)	~	0.50 (0.50-0.50)	0.30 (0.30-0.40)	0.50 (0.50-0.50)	~	0.40 (0.40-0.42)
5	Cvekla kg	0.80 (0.80-0.80)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	0.40 (0.40-0.50)	0.94 (0.89-1.04)
6	Dinja kg	~	~	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)
7	Karfiol kg	2.50 (2.00-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-3.00)	2.50 (2.00-2.50)	~	2.42 (2.25-2.50)
8	Keleraba kg	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
9	Kelj pupčar kg	2.00 (2.00-2.00)	~	1.50 (1.50-1.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-3.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.92 (1.92-2.08)
10	Kelj kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.00 (1.00-1.00)	1.20 (1.00-1.50)	1.20 (1.20-1.20)	1.00 (0.80-1.00)	0.40 (0.40-0.50)	0.97 (0.91-1.03)
11	Krastavac Salatar kg	3.00 (3.00-3.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	~	~	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	1.50 (1.50-2.50)	2.17 (2.08-2.33)
12	Krompir Bijeli kg	0.90 (0.70-0.90)	0.50 (0.40-0.50)	0.40 (0.40-0.50)	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (0.60-1.00)	0.60 (0.50-0.60)	0.60 (0.50-0.70)	0.38 (0.38-0.43)	0.64 (0.52-0.67)
13	Krompir Crveni kg	0.90 (0.80-0.90)	0.50 (0.40-0.50)	0.40 (0.40-0.50)	0.60 (0.60-0.60)	1.00 (0.70-1.00)	0.60 (0.50-0.60)	0.70 (0.60-0.70)	0.30 (0.30-0.30)	0.63 (0.54-0.64)
14	Krompir Mladi kg	~	~	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)
15	Kupus kg	0.40 (0.40-0.40)	0.40 (0.40-0.40)	0.40 (0.30-0.40)	0.50 (0.40-0.50)	0.80 (0.25-1.00)	0.40 (0.30-0.40)	0.50 (0.40-0.50)	0.25 (0.25-0.42)	0.46 (0.34-0.50)
16	Luk Bijeli kg	3.25 (3.00-3.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (2.50-3.00)	4.00 (3.00-5.00)	3.00 (3.00-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	1.08 (1.08-1.15)	2.73 (2.51-2.96)
17	Luk Crni kg	1.00 (1.00-1.00)	0.70 (0.60-0.70)	0.50 (0.50-0.70)	1.25 (1.05-1.25)	1.20 (0.50-1.50)	1.00 (0.80-1.00)	0.75 (0.65-1.25)	0.40 (0.40-0.48)	0.85 (0.69-0.98)
18	Luk Mladi crni kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	~	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.30 (1.30-1.50)	2.16 (2.16-2.30)
19	Paprika Babura kg	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (2.50-3.00)	2.10 (2.10-2.20)	2.51 (2.44-2.53)
20	Paprika Šilja kg	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.33 (2.33-2.33)
21	Paprika Ljuta kg	~	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.80)	2.17 (2.17-2.43)
22	Paprika Ljuta komad	0.30 (0.30-0.30)	~	~	~	~	~	0.30 (0.20-0.30)	~	0.30 (0.25-0.30)
23	Paradajz kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.20 (1.20-1.50)	~	2.00 (1.60-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.25 (1.23-1.30)	1.71 (1.65-1.83)
24	Paradajz Chery kg	4.00 (3.50-4.00)	~	3.50 (3.50-3.50)	~	~	~	4.00 (4.00-4.50)	3.00 (3.00-3.00)	3.63 (3.50-3.75)
25	Pasulj Tetovac kg	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.50)	2.00 (2.00-3.00)	~	2.50 (2.50-3.00)	2.00 (2.50-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	1.40 (1.40-1.50)	2.13 (2.20-2.43)

26	Pasulj Gradištanac kg	~	~	1.50 (1.50-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.20 (1.20-1.20)	1.84 (1.84-1.94)
27	Pasulj Šareni kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.70-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.20)	2.50 (2.50-2.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	1.15 (1.15-1.30)	1.96 (1.92-2.00)
28	Patlidžan kg	2.80 (2.80-2.80)	~	2.00 (2.00-2.50)	~	~	~	3.00 (2.50-3.00)	1.95 (1.95-1.95)	2.44 (2.31-2.56)
29	Peršun Korijenaš kg	3.00 (2.50-3.00)	~	~	~	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.50)	1.20 (1.20-1.20)	2.44 (2.34-2.54)
30	Peršun Lišćar veza	~	0.50 (0.30-0.50)	~	0.50 (0.40-0.50)	0.50 (0.50-0.50)	0.30 (0.30-0.40)	0.50 (0.50-0.50)	0.25 (0.25-0.25)	0.43 (0.38-0.44)
31	Praziluk kg	2.00 (1.50-2.00)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (1.50-2.00)	1.50 (1.20-1.50)	1.20 (1.20-1.30)	0.65 (0.65-0.70)	1.36 (1.19-1.40)
32	Paškanat kg	2.50 (2.50-2.50)	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.50)	1.00 (1.00-1.30)	1.83 (1.83-2.10)
33	Raštan kg	1.50 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.20-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.50-2.00)	0.70 (0.70-1.00)	1.49 (1.36-1.63)
34	Ren kg	~	~	~	~	10.00 (10.00-10.00)	~	~	~	10.00 (10.00-10.00)
35	Rotkvica veza	~	~	~	~	~	~	0.50 (0.50-0.50)	~	0.50 (0.50-0.50)
36	Rotkva kg	2.00 (2.00-2.00)	~	1.00 (0.80-1.00)	~	~	~	1.50 (1.00-2.00)	0.50 (0.50-0.50)	1.25 (1.08-1.38)
37	Šampinjoni kg	4.00 (4.00-4.00)	~	~	~	5.00 (5.00-5.00)	~	~	~	4.50 (4.50-4.50)
38	Šargarepa kg	1.20 (1.20-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.20 (1.00-1.20)	1.50 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.50)	0.45 (0.45-0.50)	1.04 (0.93-1.14)
39	Spanać kg	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.00-2.50)	2.00 (1.50-2.00)	~	2.50 (2.00-2.50)	2.50 (2.50-3.00)	2.50 (2.00-3.00)	1.30 (1.00-1.50)	2.26 (1.93-2.43)
40	Tikvice kg	~	~	~	~	3.00 (2.00-3.00)	~	2.00 (2.00-2.50)	1.35 (1.35-1.35)	2.12 (1.78-2.28)
41	Zelena salata Kristalka kg	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.20 (2.20-2.20)	1.90 (1.90-1.90)
42	Zelena salata Puterka kg	~	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	~	1.50 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.00 (0.80-1.30)	1.50 (1.47-1.72)

Napomena: U zagradama su prikazane minimalna i maksimalna cijena

Cijene - zelene pijace u Srbiji za period 16-22.02.2009. godine

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>DOMINANTNE CENE</i>			<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>DOMINANTNE CENE</i>		
	<i>SRBIJA</i>	<i>CENTRALNA SRBIJA</i>	<i>VOJVODINA</i>		<i>SRBIJA</i>	<i>CENTRALNA SRBIJA</i>	<i>VOJVODINA</i>
Ananas (Pineapple)	200	200	150	Brokoli (Brokolli)	250	250	250
Banana (Bannana)	90	90	90	Celer (Celery)	100	100	100
Grejpfrut (Grapefruit)	100	100	100	Cvekla (Red beet)	50	40	50
Jabuka -Ajared(Apples-Ajdared)	50	50	50	Karfiol (Cauliflower)	250	250	250
Jabuka -delišes R.(Apples-delishes R.)	50	50		Kelj (Savoy Cabbage)	70	70	60
Jabuka -delišes Z.(Apples-delishes G.)	50	50	50	Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	300	300	
Jabuka -G. Smit(Apples-G.Smith)	50	100	60	Krompir (Potato)	25	25	30
Jabuka -Jonagold(Apples-Jonagold)	50	80	50	Kupus (Cabbage)	30	20	30
Jabuka -ostala(Apples-other)	50	40	50	Luk-beli (Garlic)	150	200	150
Kivi (Kiwi)	120	120	140	Luk-crni (Onion)	30	30	
Kruška (Pear)	100	100		Paprika babura (Pepper-Babura)	250	250	250
Limun (Lemon)	100	100	100	Paradajz (Tomato)	200	200	
Mandarina (Tangerine)	100	100		Pasulj-beli (Beans white)	160	180	160
Nar (Pomegranate)	200		200	Praziluk (Leek)	300		
Orah (Walnut)	400	400	400	Šampinjoni (Mushroom)	180	180	180
Pomorandža (Orange)	70	70	80	Šargarepa (Carrot)	40	40	30
				Spanać (Spinach)	120	100	120
				Z.Salata - veza(Lettuce-piece)	25	25	30

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 94 dinara)

Izvor: STIPS

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / voće i povrće

Prices for product group Tržnice - Open markets Tip cijene:

Geografska podjela: Mjesta

U razdoblju: od 16.2.2009 do: 22.2.2009 (Tjedan:8)

Uspoređeno s razdobljem: od 9.2.2009 do: 15.2.2009 (Tjedan:7)

Proizvod	Tip	Hrvatska	
		Cijena	Stara
jabuka idared-apple Idared (kg)	Min	3,00	3,00
	Max	12,00	12,00
	Prosjek	6,64	6,55
jabuka jonagold-apple Jonagold (kg)	Min	3,00	3,00
	Max	12,00	12,00
	Prosjek	7,36	7,14
jabuka- zlatni delišes -apple Gold delishes (kg)	Min	3,00	4,00
	Max	14,00	15,00
	Prosjek	7,93	7,93
jabuka elstar- apple Elstar (kg)	Min	5,00	5,00
	Max	10,00	10,00
	Prosjek	7,58	7,50
jabuka Granny Smith - apple Granny Smith (kg)	Min	4,00	4,00
	Max	15,00	15,00
	Prosjek	9,25	9,29
jabuke ostalo - apples other (kg)	Min	2,00	2,00
	Max	10,00	15,00
	Prosjek	5,70	6,12
kruške-pear (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	23,00	23,00
	Prosjek	17,63	16,83
grožđe stolno bijelo-table grapes white (kg)	Min	12,00	12,00
	Max	35,00	30,00
	Prosjek	24,32	23,26
grožđe stolno crno -table grapes black (kg)	Min	12,00	12,00
	Max	35,00	30,00
	Prosjek	24,87	24,62
kiwi-kiwi (kg)	Min	8,00	8,00
	Max	20,00	20,00
	Prosjek	14,33	14,07
dinja-muskmelon (kg)	Min	20,00	15,00
	Max	20,00	22,00
	Prosjek	20,00	19,25
mandarina-tangerine (kg)	Min	5,00	5,00
	Max	14,00	15,00
	Prosjek	8,88	8,55
naranča-orange (kg)	Min	6,00	5,00
	Max	15,00	15,00
	Prosjek	9,63	9,32

Proizvod	Tip	Hrvatska	
		Cijena	Stara
limun-lemon (kg)	Min	10,00	8,00
	Max	20,00	20,00
	Prosjek	13,15	13,32
grejp-grapefruit (kg)	Min	8,00	8,00
	Max	16,00	15,00
	Prosjek	12,32	12,40
banana-banana (kg)	Min	6,00	6,00
	Max	12,00	12,00
	Prosjek	8,47	8,37
rajčica-tomato (kg)	Min	8,00	12,00
	Max	25,00	30,00
	Prosjek	17,47	17,72
paprika rog-pepper long shaped (kg)	Min	15,00	15,00
	Max	30,00	30,00
	Prosjek	22,88	23,04
paprika babura-pepper round shaped (kg)	Min	15,00	15,00
	Max	30,00	30,00
	Prosjek	24,77	24,23
paprika ostalo -pepper other (kg)	Min	15,00	15,00
	Max	30,00	30,00
	Prosjek	23,86	23,38
patlidžan-eggplant (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	25,00	25,00
	Prosjek	20,58	19,68
krastavci salatni-cucumber large for salad (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	25,00	25,00
	Prosjek	20,42	19,53
luk (crveni)-onion (kg)	Min	3,00	3,00
	Max	10,00	10,00
	Prosjek	5,70	5,58
češnjak-garlic (kg)	Min	8,00	10,00
	Max	30,00	25,00
	Prosjek	15,93	16,45
mladi luk-chalotte (kg)	Min	18,00	18,00
	Max	30,00	30,00
	Prosjek	24,50	25,17
kupus zeleni-cabbage white (kg)	Min	3,00	3,00
	Max	10,00	10,00
	Prosjek	5,07	5,36
kupus crveni - cabbage red (kg)	Min	5,00	4,00
	Max	10,00	12,00
	Prosjek	7,07	7,11
kelj-savoy cabbage (kg)	Min	4,00	4,00
	Max	11,00	12,00
	Prosjek	8,18	8,56
mrkva-carrot (kg)	Min	4,00	5,00
	Max	12,00	15,00
	Prosjek	8,65	8,80

Proizvod	Tip	Hrvatska	
		Cijena	Stara
zelena salata kristalka -lettuce (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	20,00	20,00
	Prosjek	15,17	14,86
zelena salata puterica -lettuce (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	20,00	20,00
	Prosjek	15,20	15,02
endivija - endive (kg)	Min	6,00	6,00
	Max	18,00	16,00
	Prosjek	12,67	12,32
cvjetača-cauliflower (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	20,00	20,00
	Prosjek	14,63	14,11
grah bijeli - bean white (kg)	Min	15,00	15,00
	Max	35,00	35,00
	Prosjek	25,45	24,11
grah šareni - bean cream (kg)	Min	14,00	14,00
	Max	40,00	40,00
	Prosjek	22,79	21,63
krumpir-potato (kg)	Min	1,50	2,00
	Max	6,00	6,00
	Prosjek	3,83	3,87
mladi krumpir-baby potato (kg)	Min	6,00	6,00
	Max	12,00	12,00
	Prosjek	9,50	10,00
šampinjoni-champignon (kg)	Min	20,00	12,00
	Max	33,00	33,00
	Prosjek	24,87	23,70
crveni radić-chicory (kg)	Min	8,00	10,00
	Max	25,00	25,00
	Prosjek	18,13	19,00
blitva-swiss chard (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	25,00	25,00
	Prosjek	16,43	17,03
špinat-spinach (kg)	Min	10,00	10,00
	Max	22,00	25,00
	Prosjek	17,00	17,40

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

ŽITARICE I PROIZVODI OD ŽITARICA U ISHRANI

ŽITARICE I ISHRANA

Žitarice su jednogodišnje biljke iz porodice trava (Gramineae), čiji se plod - zrno (žito), koristi u ljudskoj ishrani i ishrani životinja. Osim toga, žitarice se koriste kao sirovina u: prehrambenoj industriji, industriji proizvodnje stočne hrane, alkoholnih pića, biogoriva, farmaceutskih proizvoda, hemijskih proizvoda, itd.

Plodovi žitarica su bogati ugljenim hidratima, proteinima, mineralima, vitaminima i celulozom. Temelj su piramidalne ishrane. Računa se da kroz proizvode od žita čovjek unosi oko 60 % potrebnih količina hranljivih materija. U mnogim zemljama nižeg životnog standarda, učešće proizvoda od žita u ishrani je i veće.

Čovjek je počeo koristiti žitarice u ishrani još 8.000 godina p.n.e, a da nije bio svjestan koliko su one važne za njegov opstanak. U početku su to bile žitarice iz prirode, a kasnije, novi način života doveo je do uzgajanja pojedinih vrsta. Tako, evoluciju pojedinih civilizacija, možemo povezati sa kultivacijom određenih vrsta žitarica.

Najznačajniji izvor hrane u Evropi, Sjevernoj Americi, Australiji, kao i u velikom dijelu Azije, predstavlja pšenica, koja vodi porijeklo iz jugozapadne Azije. Riža je sinonim za Daleki Istok, a kukuruz za Sjevernu Ameriku. Raž potiče iz Azije, baš kao i ječam i zob. Proso i sirak, koji su slabo zastupljeni na našem tržištu, koriste se kao hrana u Kini, Japanu i Africi.

Žita prerađena u brašno, jednostavnom meljavom, imaju veliku hranjivu vrijednost. Složenom meljavom u bijelo brašno, dobijeni proizvod gubi proteine, mineralne i aromatične materije. Zato je veliki značaj integralnog žita u pripremanju i konzumiranju hrane.

Hrana, koja uključuje žita, je glavni dijetalni proizvod za mnoge kulture u cijelom svijetu, i vrlo bitan dio ljudske ishrane. Istraživanja širom svijeta, otkrila su prednosti za zdravlje koje nam žita u ishrani mogu ponuditi, kao

npr. smanjenje rizika od srčanih bolesti, karcinoma dojke i debelog crijeva.

Sporedni proizvodi prerade žita, kao i same žitarice, pored direktnog korišćenja u ishrani koriste se kao stočna hrana i na taj način kroz stočarske proizvode indirektno učestvuju u ishrani ljudi.

Najznačajnija mlinska sirovina je pšenica. Ekonomski najznačajnija je obična pšenica (*Triticum aestivum*), a druga po značaju je tvrda pšenica (*Triticum Durum*).

BRAŠNO U ISHRANI

Samo cijelo zrno žita sadrži neophodne hranjive materije u idealnom sastavu. Čim se zrno samelje jedan dio hranljivih materija se izgubi. To je posljedica prirodnih procesa, kao što je npr. proces oksidacije (zbog čega narendana jabuka pocrni). Kod brašna se događa slična reakcija, ali se ne može vidjeti. Prije svega u klici zrna dolazi do procesa oksidacije masti. Takvom brašnu vrijednost je znatno smanjena, i ono više nije punovrijedno.

Cijelo zrno žita bogato je složenim ugljenim hidratima, i redovnim korišćenjem u ishrani obezbjeđuje neophodnu energiju za organizam, pomaže varenje i izbacivanje otrova iz organizma. Hiljadama godina integralna žita bile su osnovna hrana. Međutim, ljudi su prije oko dva vijeka počeli s rafinisanjem žita, što im je donijelo više štete nego koristi. Naime, kod bijelog brašna i glaziranih žita odstranjen je omotač zrna, koji sadrži sve hranjive materije neophodne za rast i razvoj organizma. Medicina upozorava, da korišćenje proizvoda od bijelog brašna dovodi do mnogih oboljenja. Nasuprot tome, konzumiranjem integralnog brašna smanjuje se rizik od srčanih oboljenja i raka, moždanog udara, gojaznosti, dijabetesa...

Pšenično brašno, dobijeno složenim postupkom tzv. visoke meljave, dijeli se prema granulaciji i prema tipu brašna. Prema granulaciji, pšenična brašna se svrstavaju u kru-pičasta, oštra, meka i puder brašna.

Krupičasto brašno ima prečnik čestica od 200 do 300 µm i koristi se u proizvodnji tjestenina.

Oštro brašno je prečnika čestica od 180 do 210 µm. Koristi se u pekarstvu za neke specijalne proizvode. Odlikuje se oštrim opipom po čemu je dobilo ime.

Meko brašno je sa granulacijom do 180 µm. Najpogodnije je za proizvodnju hljeba i peciva, kao i za najveći dio drugih pekarskih proizvoda.

Puder brašno je sa česticama ispod 80 µm. To su fino samljevene čestice velike specifične površine i uglavnom se koristi za specijalne pekarske proizvode.

Pšenična brašna su podijeljena i na tipove pri čemu je tipizacija izvršena na osnovu sadržaja mineralnih materija odnosno udjela pojedinih anatomskih djelova zrna u brašnu.

Tako, brašno **Tip 400** potiče iz centralnih djelova endosperma pšenice a proizvodi se sa različitom granulacijom. Osnovne karakteristike tipa 400 su: nizak sadržaj mineralnih materija, masti, proteina i vitamina i visok sadržaj skroba. Brašno tip 400 koristi se za izradu peciva i drugih pekarskih proizvoda kod kojih se traži izuzetno bijela boja.

Tip 500 ili hljebno brašno je najzastupljeniji proizvod mlinske prerade. Dobija se iz centralnih djelova zrna i u njemu ima i perifernih djelova, što mu daje nešto tamniju boju, povećan sadržaj mineralnih materija, proteina, masti i vitamina na račun skroba, što ga čini nutritivno korisnijim od brašna tipa 400. Od brašna tipa 500 proizvode se hljeb i svi drugi pekarski proizvodi.

Tip 850 potiče iz centralnih djelova zrna ali sa znatno više usitnjenih čestica perifernih djelova i omotača zrna, čime se povećava sadržaj mineralnih materija, proteina, masti i vitamina. Tip 850 služi uglavnom za proizvodnju polubijelog hljeba i peciva.

Tip 1100 je sa velikim udjelom usitnjenih čestica perifernih djelova zrna što ga čini nutritivno vrednijim od brašna ostalih tipova. Hljev i pecivo od brašna tipa 1100 su znatno manje zapremine i nerazvijene strukture.

Preradom - meljavom cijelog zrna žita, dobija se **integralno brašno** koje je znatno bogatije

mineralnim materijama, neophodnim u ishrani. Od mineralnih materija, u integralnom brašnu, najviše ima fosfora, kalijuma, magnezijuma, kalcijuma, sumpora, natrijuma, gvožđa. Meljavom cijelog zrna žita, brašno zadržava vitamine E, K, PP, vitamine B kompleksa, provitamin A. Ono što je najvažnije, integralno brašno zadržava sve hranljive materije u količini i međusobnom odnosu koji je priroda stvorila u zrnju.

TREND U ISHRANI ŽITARICAMA

Sve veća potražnja za ekološki čistom, zdravom hranom, nameće potrebu za raznovrsnijom proizvodnjom žitarica i raznovrsnijim iskorišćenjem zrna žitarica. Od onih žitarica, koje su do sada služile isključivo kao stočna hrana, treba dobiti lepezu proizvoda za ljudsku ishranu koja će se u ishrani koristiti kao lijek, odnosno preventiva od raznih bolesti, a manje vrijedni sastojci će se koristiti kao stočna hrana, ili u nekoj drugoj proizvodnji (proizvodnja jastuka od omotača heljde...). Zato savremeni trend korišćenja žitarica, eliminiše njihovu dosadašnju podjelu prema namjeni i žitarice postaju jedinstvena sirovina za proizvodnju hrane.

Trend razvoja društva prati razvoj asortimana proizvodnje, kao i načina prerade žitarica. Sve više se u ishrani, ali i za druge namjene, koriste pojedini anatomske djelovi zrna žitarica, karakteristični po bogatstvu hranljivih materija (klica, mekinje za ljudsku ishranu, griz), ili se prerađuje cijelo zrno žitarice i na taj način dobija integralno brašno (brašno od cijelog zrna).

Proizvodnja žitarica u Crnoj Gori, ima razvojnu perspektivu u sjetvi svih vrsta žitarica, kao organskih proizvoda i otvaranju malih skladišnih i prerađivačkih pogona u kojima će se dobijati rijetki, visoko-vrijedni, organski proizvodi od žitarica, koji se mogu naći u ponudi Evropskih zemalja (integralna brašna, integralne smješe, ovsene pahuljice, geršla, ječmene pahuljice, mekinje za ljudsku ishranu...), a koji mogu značajno biti zastupljeni u turističkoj ponudi i značajno supstituisati uvoz ovih proizvoda.